

Mišljenje Europskog odbora regija – Digitalna kohezija

(2022/C 498/08)

Izvjestitelj: Gaetano ARMAO (IT/EPP), potpredsjednik Regije Sicilija i član Poglavarstva Regije Sicilija

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

Uvod

1. prije svega ponovno ističe da su ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija jedan od glavnih ciljeva navedenih u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (članak 174.) čija je svrha postizanje usklađenog i uravnoteženog razvoja u cijeloj Europskoj uniji (EU) i svim njezinim regijama;
2. naglašava da koncept „digitalne kohezije” iziskuje priznavanje ključne uloge koju tehnologija ima u našem životu i uključivanje kohezijskih ciljeva u digitalna prava, načela i politike Unije te poziva da se u skladu s time izmijeni članak 175. UFEU-a;
3. podsjeća na to da je u Godišnjem regionalnom i lokalnom barometru EU-a za 2021. Europski odbor regija (OR) istaknuo digitalnu koheziju kao ključno uporište za stvaranje uključivih društava u EU-u: „Digitalna kohezija’ važna je dodatna dimenzija tradicionalnog koncepta ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije koji je utvrđen u Ugovoru o EU-u”⁽¹⁾. Digitalizacija može pomoći u smanjenju socijalnih i teritorijalnih nejednakosti tako što dopire do građana kojima inače neke usluge ne bi bile dostupne ili bi bile nedovoljno dostupne;
4. podsjeća na to da koncept digitalne kohezije⁽²⁾ i mjere potrebne za njegovo ostvarenje – kao što je navedeno u novijoj opsežnoj studiji Europskog odbora regija o predviđanjima⁽³⁾ – podrazumijevaju da svi građani i građanke u Europi imaju dobar pristup internetu i digitalnim uslugama te da se jača suverenitet i otpornost digitalne infrastrukture EU-a;
5. ističe da EU mora raditi na tome da digitalna transformacija bude u što većoj mjeri dostupna svim građanima i građankama EU-a i, s obzirom na jedinstvene izazove s kojima se suočavaju slabije razvijene regije, kao i regije s trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su otočja, najudaljenije regije, otoci, prekogranične i planinske regije, uz to posvetiti posebnu pozornost pomaganju tim regijama da ubrzaju svoju digitalnu transformaciju i istovremeno maksimalno iskoriste svoje resurse. Ujedno naglašava važnost istorazinske suradnje;
6. uviđa da je tehnologija ključan alat koji nam pomaže da se prilagodimo zahtjevnim situacijama koje utječu na sve sfere društva, ali i da je velika uloga digitalne tehnologije u odgovoru na COVID-19 i izgradnji otpornosti na njega ukazala na nedostatke u digitalnoj infrastrukturi i digitalnoj pismenosti te da je povećala digitalni jaz u EU-u;

⁽¹⁾ Godišnji regionalni i lokalni barometar EU-a, poglavlje IV. – Digitalna tranzicija na lokalnoj i regionalnoj razini, str. 63.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog odbora regija – Digitalna Europa za sve: Iznalaženje pametnih i uključivih rješenja na terenu (SL C 39, 5.2.2020., str. 83.).

⁽³⁾ Susanna Fontana, Fabio Bisogni (zaklada FORMIT), Simona Cavallini, Rossella Soldi (Progress Consulting S.r.l.), *Territorial foresight study in addressing the digital divide and promoting digital cohesion* (Teritorijalna predviđanja u prevladavanju digitalnog jaza i promicanju digitalne kohezije), 16. svibnja 2022. (nacrt).

Izazovi koje treba svladati

7. podsjeća na to da je „digitalni jaz” pojam koji se odnosi na „različite razine pristupa informacijskim i komunikacijskim tehnologijama (IKT) i korištenja IKT-a te, konkretnije, na razlike u pristupu digitalnim uslugama putem interneta i njihovu korištenju”⁽⁴⁾; naglašava da brza povezivost za sve u Europskoj uniji, od gradova do ruralnih i udaljenih područja, mora biti usluga od općeg interesa i da je se treba tretirati kao takvu;
8. naglašava da, osim toga, digitalni oblici komunikacije predstavljaju nove izazove za demokratske procese. Za mnoge su osobe glavni izvor informacija društveni mediji, čiji operateri rijetko provjeravaju činjenice. Digitalna rasprava na društvenim mrežama može dovesti do društvene polarizacije i fragmentacije, a mogućnosti za vršenje utjecaja su velike, posebno primjenom algoritama koji usmjeravaju ponašanje korisnika;
9. iako povećanje digitalnog jaza nije službeno prepoznato kao prijetnja koheziji EU-a, naglašava da se u okviru digitalne kohezije mora poraditi na razlozima sve većeg digitalnog jaza u Uniji i izazovima s kojima se suočavaju regije koje unatoč nastojanjima da premoste digitalni jaz ipak zaostaju;
10. ističe da najudaljenije regije, otoci, prekogranične i planinske regije te regije koje se suočavaju s demografskim izazovima⁽⁵⁾ imaju posebna geografska, gospodarska, demografska i socijalna obilježja, što za sobom povlači jedinstvene izazove. To uključuje ograničenu veličinu (površina, gustoća naseljenosti, gospodarstvo), ograničeno lokalno tržište i poteškoće u ostvarivanju ekonomije razmjera, visoke troškove prijevoza, slabo razvijene međusobne privredne odnose, nedostatnost u području poduzetničkih vještina, infrastrukture i ponude usluga za poduzeća (u usporedbi s kontinentalnim regijama) te smanjene socijalne usluge i usluge osposobljavanja za građane. Povrh toga, otočja pogođena dvostrukom ili trostrukom izoliranošću suočena su s posebno teškim opterećenjem, kao što je navedeno u nedavnom izvješću Europskog parlamenta „Otoci i kohezijska politika: trenutačno stanje i budući izazovi”⁽⁶⁾;
11. zabrinut je zbog toga što se postojeće razlike u području digitalizacije ne smanjuju, već rastu u pogledu sljedećih ključnih sastavnica digitalne transformacije u EU-u⁽⁷⁾:
- podaci o razini osnovnih digitalnih vještina nisu dostupni na lokalnoj i regionalnoj razini. Umjesto tih podataka koristi se zamjenski pokazatelj sposobnosti pojedinaca da svakodnevno koriste internet. Dok se u nekim zapadnim državama članicama EU-a digitalni jaz između urbanih i ruralnih područja u pogledu digitalnih vještina smanjuje (u Njemačkoj, Švedskoj, Nizozemskoj i Belgiji), on je u svim drugim državama članicama i dalje velik;
 - u području povezivosti i digitalne infrastrukture, ruralna područja i dalje zaostaju u pogledu pokrivenosti pristupnim mrežama sljedeće generacije i ukupne pokrivenosti kućanstava mrežama velikog kapaciteta;
 - digitalna transformacija poduzeća mjeri se brojem poduzeća jednoroga (*start-up* ukupne tržišne vrijednosti od više od jedne milijarde američkih dolara) u EU-u, i pokazuje da je većina tih poduzeća smještena u kontinentalnom dijelu Europe i regijama glavnih gradova;
 - od 2019. do 2020. godine povećao se jaz u digitalizaciji javnih usluga između stanovnika u gradovima i stanovnika u prigradskim područjima;
 - ne smije se zanemariti posebna situacija najudaljenijih regija, čijoj se jedinstvenoj i složenoj stvarnosti, prepoznatoj u članku 349. UFEU-a, europske politike moraju prilagoditi, ne samo zbog gospodarske i socijalne nego i digitalne kohezije;

(4) OECD (2021.), *Bridging Connectivity Divides* (Premošćivanje razlika u povezivosti), OECD Digital Economy Papers, br. 315, OECD Publishing, Pariz. Dostupno na poveznici <https://doi.org/10.1787/e38f5db7-en>.

(5) U 15 europskih zemalja, na 362 otoka koji imaju više od 50 stanovnika živi ukupno 17,7 milijuna ljudi. U tim je regijama BDP po stanovniku manji od 80 % prosjeka EU-a, a znatan dio njih još uvijek spada u kategoriju nedovoljno razvijenih regija (izvor: <https://www.regione.sicilia.it/la-regione-informa/estimation-insularity-cost-sicily>).

(6) (A9-0144 / 2022-159), [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/2079\(INI\)&l=de](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/2079(INI)&l=de).

(7) Izvor: Godišnji lokalni i regionalni barometar EU-a za 2021., poglavlje IV. – Digitalna tranzicija na lokalnoj i regionalnoj razini, A. Stanje digitalne transformacije, str. 69.

12. napominje da opseg mjera koje treba poduzeti da bi se riješio problem razlika u pogledu digitalizacije obuhvaća nekoliko područja politike, zbog čega je digitalna kohezija horizontalno pitanje. Stoga pozdravlja činjenicu da je u okviru Konferencije o budućnosti Europe digitalna kohezija prepoznata kao dopuna ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji⁽⁸⁾; smatra da je digitalna kohezija sastavnica gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije te da je treba tretirati kao uslugu od općeg interesa;

13. ističe da digitalni jaz utječe na usluge koje se pružaju na lokalnoj razini u sljedećim područjima:

- zdravlje: nepostojanje pristupa uslugama e-zdravstva; slabija informiranost o COVID-u 19 među ljudima koji se ne koriste internetom i u skladu s tim veća izloženost toj bolesti i mogućim budućim pandemijama;
- obrazovanje: nejednak pristup obrazovnim resursima; zastoje u obrazovnom procesu; učenice i učenici nailaze na poteškoće u dobivanju tehnološke pomoći u obiteljskom okruženju;
- druge ključne usluge: veća financijska isključenost zbog trenda koji ide u smjeru društva bez gotovine; osobe koje se ne koriste internetom imaju smanjen pristup javnim beneficijama zbog toga što se pružaju samo digitalne usluge; socioekonomski uvjeti: povećanje socioekonomskog jaza između onih koji su mogli raditi na daljinu uz pomoć digitalnih sredstava i onih koji nisu mogli raditi;
- povećanje socijalne isključenosti: digitalni jaz mogao bi spriječiti pojedince da sudjeluju u društvenim inicijativama koje se provode putem interneta i da ostvaruju svoja demokratska prava;

14. pri osmišljavanju digitalnih usluga javne uprave i druge organizacije koje pružaju digitalne usluge trebale bi uzeti u obzir pristupačnost osobama s nekim oblikom osjetljivih poteškoća ili manjkom digitalnih vještina te osigurati da te usluge budu dostupne putem veza s ograničenjima u infrastrukturi za pristup;

15. izražava žaljenje zbog toga što načelo digitalne kohezije, kojim bi se osiguralo da nijedna regija ili nijedna osoba ne bude zapostavljena u pogledu povezivosti i pristupačnosti, nije službeno uključeno u prijedlog Europske komisije o Europskoj deklaraciji o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće⁽⁹⁾;

16. pozdravlja ciljane mjere, kao što su nedavna izmjena Uredbe o općem skupnom izuzeću, kojom je izmijenjena odredba o dodjeli državnih potpora za fiksne širokopolasne mreže, i tekuća revizija Smjernica o širokopolasnim mrežama. OR ipak traži da se pojasni primjena pravila o državnim potporama na digitalnu infrastrukturu i da se ta pravila dodatno pojednostave⁽¹⁰⁾;

17. ukazuje na to da se veća ušteda CO₂ može postići ciljanom upotrebom digitalnih rješenja, no rastuća potrošnja energije podatkovnih centara, terminalne opreme i prijenosnih mreža velik je izazov. Digitalizacija bez socijalnog i ekološkog okvira značila bi nemar. Naime, digitalizaciju treba nužno pratiti kako bi se ograničila potrošnja resursa i izbjegli povratni učinci u kojima povećana učinkovitost dovodi do povećane potrošnje;

Postizanje digitalne kohezije

18. napominje da su digitalne vještine i digitalna infrastruktura ključni za razvoj svih drugih dimenzija Digitalnog kompasa pa stoga preporučuje da Europska komisija pokrene i obveže se na posebnu dugoročnu strategiju, resurse i mehanizme koordinacije, uz iskorištavanje velikih projekata koji se temelje na suradnji država članica, kako bi se osiguralo da svi građani i građanke raspoložu ažuriranim digitalnim vještinama i infrastrukturom;

⁽⁸⁾ Konferencija o budućnosti Europe, Izvješće o konačnom ishodu, svibanj 2022., prijedlog br. 12: Jačanje konkurentnosti EU-a i daljnje produbljivanje jedinstvenog tržišta, mjera 14., str. 56.

⁽⁹⁾ Europska deklaracija o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće, 26. siječnja 2022.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti izvješće mreže RegHub *21st Century Rules for 21st Century Infrastructure – Overcoming obstacles to transport, digital, and green infrastructure deployment* („Pravila 21. stoljeća za infrastrukturu 21. stoljeća – uklanjanje prepreka za uvođenje prometne, digitalne i zelene infrastrukture”), dostupno na <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/RegHub%20report%20on%2021%20century%20rules.pdf>.

19. preporučuje da odgovarajuće digitalne vještine postanu dio svih mjera za cjeloživotno učenje kako bi se svim europskim građanima i građankama omogućilo da iskoriste opće pravo na pristup internetu. U tom se kontekstu obrazovanje ne bi smjelo shvaćati samo kao osposobljavanje, već bi njime trebalo građankama i građanima omogućiti da budu aktivni sudionici i da promišljeno pristupaju prikupljanju informacija;

20. u tom pogledu naglašava da posebnu pozornost treba posvetiti digitalnim kompetencijama najranjivijih skupina, kao što su starije osobe, te se pobrinuti za to da one imaju barem osnovne vještine, kao i pružiti potporu mladima u slabije razvijenim regijama čije je obrazovanje najviše bilo pogođeno krizom zbog digitalnog jaza i nedostatka pristupa odgovarajućem obrazovanju na internetu u više regija. U politikama EU-a veći bi naglasak trebalo staviti na regionalne razlike, posebno u slabije razvijenim regijama, kad je riječ o dodjeli proračunskih sredstava za obrazovanje kako bi se odgovorilo na izvanrednu situaciju u području obrazovanja, kakva je vladala posljednjih godina. Digitalni obrazovni sadržaj trebao bi uključivati i mogućnosti za djecu nacionalnih manjina, čime bi se osigurala jednakost svih socijalnih skupina;

21. naglašava da neizostavan dio digitalne pismenosti za sve dijelove stanovništva predstavlja i dovoljna medijska pismenost za procjenu ozbiljnosti informacija, posebno u području zdravstva, financija i aktualnih pitanja. To je posebno važno zbog sve većeg porasta fenomena kao što su lažne vijesti i govor mržnje;

22. kao daljnji korak u vezi s nedavno objavljenom Europskom deklaracijom o digitalnim pravima i načelima, predlaže da Europska komisija uvede sveobuhvatan okvir, pravne akte i instrumente za ostvarivanje europskih digitalnih prava i da uspostavi tješnju suradnju s europskim građanima kako bi se osiguralo da su svi ujedinjeni oko digitalnih načela i da ta načela odgovaraju društvenim potrebama. Treba planirati reviziju Povelje EU-a o temeljnim pravima iz 2000. godine i pritom uzeti u obzir nedavno proglašena digitalna prava;

23. pozdravlja preporuku Konferencije o budućnosti Europe o uspostavi jednakog pristupa internetu kao temeljnog prava svakog europskog građanina i građanke. U tom je pogledu od ključne važnosti da se raspolaze pouzdanim pristupom internetu i digitalnim uslugama putem suverene i otporne digitalne infrastrukture EU-a. Potrebno je poduzeti mjere kako bi se osiguralo pošteno i otvoreno tržišno natjecanje i spriječili monopoli i opća zlouporaba tržišne moći, ovisnost o jednom dobavljaču, koncentracija podataka i ovisnost o trećim zemljama u vezi s infrastrukturom i uslugama;

24. u skladu s preporukama Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije⁽¹¹⁾ iznesenima u posebnim preporukama za nacionalna regulatorna tijela, predlaže da se potiče dijeljenje infrastrukture (između telekomunikacijskih operatora i drugih pružatelja usluga, kao što su elektroenergetska poduzeća, željeznice itd.) kako bi se smanjili troškovi uvođenja širokopolasnih mreža u udaljenim područjima;

25. naglašava da mnoge regije imaju pozitivna iskustva s javno-privatnim partnerstvima i u povećanju digitalne infrastrukture i u smanjenju digitalnog jaza te ističe ulogu regionalnih digitalnih centara u uvođenju digitalizacije;

26. odlučno ističe da bi Europska komisija i države članice trebale iskoristiti mogućnosti koje pruža decentralizirani oblik rada da promiču život u ruralnim područjima, na otocima, u planinskim područjima i u područjima sa slabom naseljenosti i raspršenim stanovništvom te da promiču prednosti života u tim područjima, što bi moglo dovesti do ekološki, društveno i ekonomski održivijeg i cjenovno pristupačnijeg življenja ako se, među ostalim osnovnim potrebama, zajamči digitalna kohezija, što podrazumijeva potpunu dostupnost ključnih digitalnih usluga;

27. ukazuje na korist koju donosi razmjena najboljih praksi iz svih europskih regija u vezi s politikama kojima se omogućuju održivi decentralizirani oblici rada kako bi se osiguralo da decentralizirani oblik rada bude stalna opcija, i to na način kojim se u najvećoj mogućoj mjeri povećavaju ekonomske, socijalne i ekološke koristi;

⁽¹¹⁾ Iclaves i Esade, *Study on post-COVID measures to close the digital divide* (Studija o mjerama nakon pandemije COVID-a 19 za premošćivanje digitalnog jaza), završno izvješće, listopad 2021.

28. ističe ulogu lokalnih i regionalnih škola, sveučilišta, istraživačkih centara i lokalnih i regionalnih ekosustava u sudjelovanju u digitalnoinovacijskim centrima, pa čak i preuzimanju vodeće uloge u njima, s obzirom na to da te centre obično ne koordiniraju regionalne politike pa se stoga često gube bogato znanje i intelektualni potencijal; u tom kontekstu potrebno je uspostaviti mjere za sprečavanje odljeva mozgova, a decentralizirani oblik rada pod pravednim uvjetima može biti dio rješenja, posebno u područjima u nepovoljnom položaju;

29. naglašava da je, kad je riječ o MSP-ovima, potrebno učiniti više kako bi im se pružila potpora u digitalizaciji. Oni zaostaju za većim poduzećima koja raspoložu većim resursima i potrebno je razviti novi skup vještina. Mora se znatno smanjiti administrativno opterećenje kojem su u pristupu sredstvima EU-a (i to ne samo u vezi s digitalizacijom) izloženi MSP-ovi, a naročito mikropoduzeća. Administrativni uvjeti moraju biti razmjerni veličini poduzeća, a potrebno je i osigurati pravedno postupanje prema vlasnicima MSP-ova pri primanju sredstava EU-a⁽¹²⁾. Europska komisija trebala bi za postojeće prakse provesti test utjecaja zakonodavstva na MSP-ove i iznijeti prijedloge za smanjenje administrativnog opterećenja, naročito za mikropoduzeća (npr. izuzeća od revizije);

30. trebalo bi pomno pratiti dodjelu sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost digitalnim inicijativama, a naročito MSP-ovima, te bi trebalo procijeniti je li iznos sredstava dodijeljenih MSP-ovima razmjeran njihovom doprinosu nacionalnom (i regionalnom) BDP-u;

E-uprava, digitalna otpornost

31. zalaže se za to da Europska komisija promiče ciljaniju kampanju za podizanje svijesti građanstva u vezi s postojećim platformama za e-sudjelovanje na razini EU-a te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, putem bolje koordinacije s državama članicama i lokalnim i regionalnim vlastima i razmjenom najboljih praksi;

32. predlaže da države članice izdvoje posebna sredstva za uvođenje javno-privatnih partnerstava, za kampanje za podizanje svijesti i za osposobljavanje kako bi se građane, posebno mlađe generacije, poduzeća i javni sektor pripremilo za suočavanje s kiberkriminalitetom kao horizontalnim pitanjem digitalne transformacije. Program financiranja potpore nakon krize trebao bi uključivati i ulaganja povezana s digitalnim obrazovanjem, širokopojasnim internetom, nabavom potrebne opreme i osposobljavanjem nastavnika za takve situacije. Trebalo bi na odgovarajući način ponovno razmotriti upravljanje sadržajem u digitalnom obrazovanju, uzimajući u obzir izazove i probleme koji bi mogli nastati upotrebom digitalnog internetskog sadržaja;

33. predlaže da se Europska komisija i države članice pozabave prekograničnim regulatornim preprekama i preprekama interoperabilnosti koje sprečavaju potpunu provedbu jedinstvenog digitalnog tržišta i ometaju širenje poslovanja i tehnologija u Europi. Osim toga, lokalne i regionalne vlasti trebaju olakšati izradu zajedničkog modela, primjerice putem platforme za širokopojasni pristup;

34. preporučuje da interoperabilnost regionalnih i lokalnih javnih informatičkih sustava sa sustavima na nacionalnoj razini bude početna točka za svaku digitalnu inicijativu, naročito ako već postoje standardi IKT-a na razini EU-a ili zajedničke tehničke specifikacije EU-a. Interoperabilnost bi uvijek trebala biti povezana s tehnološkom neutralnošću rješenja i usluga kako bi se izbjegla ovisnost o jednom dobavljaču; pored toga, za svaku digitalnu javnu uslugu za MSP-ove trebalo bi provesti test utjecaja zakonodavstva na MSP-ove; predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti trebali bi biti članovi relevantnih odbora na nacionalnoj razini i imati savjetodavnu ulogu u ključnim inicijativama povezanim s interoperabilnošću;

⁽¹²⁾ Izjava o izravnim troškovima osoblja za vlasnike MSP-ova koji ne primaju plaću i druge fizičke osobe koje ne primaju plaću temelji se na jediničnim troškovima koji odgovaraju plaći istraživača (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021_2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf).

35. ističe važnost dostupnosti softvera otvorenog koda. Osim toga, u svrhu osnaživanja građana EU-a, otvoreni javni podaci za sve visokovrijedne skupove podataka, kako je utvrđeno u Direktivi (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora, također bi se trebali smatrati digitalnim pravom građana EU-a; treba poticati i građansku znanost te bi u tom kontekstu na razini EU-a trebalo mapirati i na primjeren način iskoristiti ključne zajednice, među ostalim, za prikupljanje „lokalnih” podataka za praćenje digitalne kohezije i preporuka o tome kako je postići, ali ne ograničavajući se samo na to;

36. u skladu sa svojim nedavnim mišljenjem o Aktu o umjetnoj inteligenciji, insistira na tome da Europska komisija proširi procjenu učinka o implikacijama koje za građane, a naročito za ranjive skupine, imaju tehnologije umjetne inteligencije, i to obaveznim uključivanjem lokalnih i regionalnih vlasti i/ili njihovih predstavnika u savjetovanje te određivanjem strožih zahtjeva u pogledu transparentnosti i informiranja za visokorizične tehnologije umjetne inteligencije ⁽¹⁴⁾;

Praćenje i mjerenje digitalnog jaza

37. naglašava da Europska komisija, zajedno s državama članicama, Eurostatom, nacionalnim statističkim uredima i JRC-om, mora promicati postupno, ali kontinuirano povećanje geografske raščlambe postojećih podataka i proširiti opseg informacija kako bi se na odgovarajući način uključili aspekti digitalnog gospodarstva i digitalnog društva. Europski odbor regija mora biti uključen kao ključni akter kako bi se iznijele potrebe lokalnih i regionalnih vlasti u pogledu podataka i informacija te odgovarajućih alata za mjerenje digitalne zrelosti;

38. predlaže da se pripremi pouzdan i sveobuhvatan sustav lokalnih digitalnih pokazatelja za mjerenje digitalne zrelosti koji bi služio kao osnova za donošenje odluka, pa i kao kriterij za određivanje resursa za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju u smislu Uredbe o zajedničkim odredbama koja je trenutno na snazi;

39. predlaže da Europska komisija i Europski odbor regija surađuju u ostvarivanju Digitalnog kompasa kojim se konkretno uzima u obzir teritorijalna dimenzija. Time će se omogućiti da se od procjene napretka u pogledu digitalizacije i digitalne transformacije u Europi krene prema razvoju digitalne kohezije svih područja.

Bruxelles, 12. listopada 2022.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*

Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹³⁾ Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56.).

⁽¹⁴⁾ Mišljenje Europskog odbora regija – Europski pristup umjetnoj inteligenciji – Akt o umjetnoj inteligenciji (SL C 97, 28.2.2022., str. 60.).